

(อม.๓๐)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๖/๒๕๕๔

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๔/๒๕๕๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๖ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
เรือเอกอิทธิชัย สุพรรณกุล ผู้คัดค้าน

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๙ บัญญัติให้กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในสามสิบวัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง ทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่ง เมื่อพ้นจากตำแหน่งและเมื่อพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้คัดค้านเข้ารับตำแหน่งกรรมการบริษัทอยู่กรุงเทพ จำกัด ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจในความควบคุมของกองทัพเรือ กระทรวงกลาโหม เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๑ จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในสามสิบวัน เมื่อเข้ารับตำแหน่ง ทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่ง เมื่อพ้นจากตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ต่อมาผู้คัดค้านได้พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ผู้คัดค้านยื่นบัญชี

แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งแล้วเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๒ แต่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่ง ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ เมื่อพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ และเมื่อพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ ตามลำดับ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้มีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้คัดค้านชี้แจงการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบดังกล่าวรวม ๙ ครั้ง โดยส่งไปยังที่อยู่ตามทะเบียนราษฎรและมีผู้รับแทนไว้โดยชอบแล้ว ผู้ร้องได้พิจารณาและมีมติว่าผู้คัดค้านจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งกรรมการบริษัทอยู่กรุงเทพ จำกัด ส่วนกรณีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่งทั้งสองครั้ง เป็นเวลาที่ล่วงเลยเกินห้าปีแล้ว ให้อยู่ติดการดำเนินการ จึงเสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย ขอให้วินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งกรรมการบริษัทอยู่กรุงเทพ จำกัด ให้ผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินหรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่าการกระทำความผิดดังกล่าว และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๔๑ ประกอบประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓๑ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๙ ข้อ ๓ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๒๖๓ กับให้

ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.
๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙

ผู้คัดค้านให้การปฏิเสธและยื่นคำคัดค้านว่า ผู้คัดค้านจบการศึกษาจากโรงเรียน
นายเรือ และเข้ารับราชการกองทัพเรือ จนกระทั่งปี ๒๕๒๗ จึงลาออกไปเข้าทำงานที่การทำเรือแห่ง
ประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน ต่อมาการทำเรือแห่งประเทศไทยได้มีคำสั่งมอบหมายให้ผู้คัดค้านเป็น
ตัวแทนในนามของการทำเรือแห่งประเทศไทยเข้าเป็นกรรมการบริหารในบริษัทอยู่กรุงเทพ จำกัด ซึ่ง
เป็นรัฐวิสาหกิจในความควบคุมของกองทัพเรือ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๑ ผู้คัดค้านมิได้มีเจตนา
หรือจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อ
ผู้ร้อง แต่เป็นเพราะขณะนั้นภริยาของผู้คัดค้านป่วยด้วยโรคมะเร็งต้องรักษาตัว ผู้คัดค้านต้องรับภาระ
ดูแลบุตรที่ยังเล็กและกังวลอาการเจ็บป่วยของภริยา กับเข้าใจว่าการเข้ารับตำแหน่งกรรมการใน
รัฐวิสาหกิจดังกล่าวเป็นเพียงการไปปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนของการทำเรือแห่งประเทศไทยเท่านั้น
ทั้งระหว่างการดำรงตำแหน่งกรรมการบริษัทอยู่กรุงเทพ จำกัด ผู้ร้องยังไม่ได้ประกาศกำหนดตำแหน่ง
ของเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๐ จึงเป็น
สาเหตุให้ผู้คัดค้านเข้าใจโดยสุจริตว่าผู้คัดค้านไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีหน้าที่จะต้องยื่นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง และภายหลังเมื่อผู้คัดค้านลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัท
อยู่กรุงเทพ จำกัด เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ แล้ว จึงมีประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๒
ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๒ อันเป็นเวลากายหลังจากผู้คัดค้าน

พ้นจากตำแหน่งกรรมการบริษัทอยู่กรุงเทพ จำกัด แล้ว ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติดังกล่าวย่อมไม่มีผลย้อนหลังใช้บังคับแก่ผู้คัดค้านซึ่งได้พ้นตำแหน่งไปแล้วให้กลับเป็น เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบได้ ผู้ร้องจึงไม่มีอำนาจยื่นคำร้องเสนอเรื่องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ขอให้ยกคำร้อง

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณารายงานผลการ ตรวจสอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และพยานหลักฐานจากสำนวน ของผู้ร้องประกอบคำคัดค้านและคำแถลงของคู่ความที่ไม่ติดใจนำพยานเข้ารับการไต่สวนแล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้โดยไม่ต้องไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติม

พิเคราะห์แล้วข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้คัดค้านทำงานที่การทำเรือแห่งประเทศไทยซึ่งเป็น รัฐวิสาหกิจ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการการทำเรือแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๑ การทำเรือแห่งประเทศไทยได้มีคำสั่งมอบหมายให้ผู้คัดค้านเป็นตัวแทน ในนามของการทำเรือแห่งประเทศไทยเข้าเป็นกรรมการบริษัทอยู่กรุงเทพ จำกัด ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจใน ความควบคุมของกองทัพเรือ ต่อมาผู้คัดค้านได้พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ผู้คัดค้านได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับ ตำแหน่งกรรมการบริษัทอยู่กรุงเทพ จำกัดแล้วเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๒ แต่ไม่ยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ทุกสามปีที่อยู่ตำแหน่ง ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เมื่อพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ และเมื่อพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ ตามลำดับ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเคยมีหนังสือแจ้งเตือน

(อม.๔๒)

- ๕ -

ให้ผู้คัดค้านชี้แจงการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบรวม ๙ ครั้ง โดยส่งไปยังภูมิสำเนาโดยชอบแล้ว

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการแรกมีว่า ผู้คัดค้านมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบหรือไม่ และผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องคดีนี้ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ เห็นว่า บริษัทอุ้งกรุงเทพ จำกัด เป็นรัฐวิสาหกิจ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๙ บัญญัติให้ กรรมการของรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในสามสิบวัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง ทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่ง เมื่อพ้นจากตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้คัดค้านเป็นกรรมการบริษัทอุ้งกรุงเทพ จำกัด โดยเข้ารับตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๑ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามบทนิยามศัพท์ในมาตราดังกล่าว ซึ่งให้หมายความรวมถึง กรรมการรัฐวิสาหกิจด้วย ผู้คัดค้านจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในกำหนดระยะเวลาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๙ ซึ่งใช้บังคับในขณะที่ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งกรรมการรัฐวิสาหกิจอยู่ แต่โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งใช้บังคับในปัจจุบัน มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้นำมาตรา ๒๖๓ วรรคหนึ่ง ที่ให้ผู้ร้องเสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย กรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ

ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ มาใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่ผู้ร้องกำหนดด้วยโดยอนุโลม ซึ่งผู้ร้องก็ได้ประกาศกำหนดตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แล้วเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๒ โดยกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นตำแหน่งที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องและเป็นตำแหน่งที่ต้องเสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๓ วรรคหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ด้วย ซึ่งเมื่อพิจารณาจากประกาศดังกล่าวแล้ว ตำแหน่งกรรมการของรัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นตำแหน่งที่ต้องเสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยในขณะที่ยื่นคำร้องคดีนี้ แม้จะปรากฏว่าผู้คัดค้านได้ลาออกและพ้นจากการเป็นกรรมการบริษัทอยู่กรุงเทพ จำกัด ไปแล้วในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ แต่ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีการประกาศกำหนดให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยเป็นตำแหน่งที่ผู้คัดค้านมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ผู้ร้องจึงมีอำนาจยื่นคำร้องคดีนี้ให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยได้ สำหรับคดีหมายเลขแดงที่ อม.๓/๒๕๕๒ ระหว่างคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง เรือเอกวินัย เขยสุภเกตต์ ผู้คัดค้าน และคดีหมายเลขแดงที่ อม. ๘/๒๕๕๒ ระหว่าง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ผู้ร้อง นายสมบัติ อุทัยสาง ผู้คัดค้าน ตามที่ผู้คัดค้านอ้างนั้น เป็นกรณีผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงจิตใจ
ไม่เย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบเช่นเดียวกันกับคดีนี้ แต่ขณะยื่น
คำร้องต่อศาลในคดีดังกล่าวยังไม่มีการประกาศกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง เป็นตำแหน่งที่ต้อง
เสนอเรื่องให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๓ วรรคหนึ่ง ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองจึงยังไม่มีอำนาจรับคดีทั้งสองดังกล่าวไว้วินิจฉัย ข้อเท็จจริงจึงไม่ตรงกับคดีนี้ ที่
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้มีประกาศกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่ง
ระดับสูงเป็นตำแหน่งให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยแล้ว องค์คณะ
ผู้พิพากษาจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้คัดค้านมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและ
เอกสารประกอบ และผู้ร้องมีอำนาจยื่นคำร้องคดีนี้ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า ผู้คัดค้านจิตใจไม่เย็นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องหรือไม่ ที่ผู้คัดค้านอ้างว่าเหตุที่ไม่เย็นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง เพราะยังไม่ได้มีการประกาศกำหนดตำแหน่ง
ของเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๐ จึงทำให้ผู้คัดค้าน
เข้าใจโดยสุจริตว่าผู้คัดค้านไม่มีหน้าที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องนั้น
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๓๙
ได้กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งดังที่ระบุซึ่งรวมถึง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้อง ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง
ทุกสามปีที่อยู่ในตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง ตามแบบที่ผู้ร้องกำหนด จึงเห็นได้ว่าตำแหน่ง

กรรมการของรัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง เป็นตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ระบุไว้แล้วตาม
มาตรา ๓๙ และผู้คัดค้านก็ทราบดีว่าเป็นตำแหน่งที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้อง
เพราะเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
มีผลใช้บังคับ ผู้คัดค้านได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งดังกล่าว
เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๒ ส่วนมาตรา ๔๐ เป็นกรณีให้อำนาจผู้ร้องสามารถประกาศกำหนดตำแหน่ง
เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ระบุไว้ใน
มาตรา ๓๙ เท่านั้น ตำแหน่งกรรมการบริษัทอยู่กรุงเทพ จำกัด ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงจึงไม่ใช่ตำแหน่ง
เจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะต้องประกาศกำหนดหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๔๐
อีก ส่วนเหตุผลว่าผู้คัดค้านเข้าเป็นกรรมการบริษัทอยู่กรุงเทพ จำกัด เป็นการปฏิบัติราชการในฐานะ
ตัวแทนในนามของการท่าเรือแห่งประเทศไทย หรือการไม่ยื่นบัญชีของผู้คัดค้านไม่เป็นการละเว้นการ
ปฏิบัติหน้าที่ ไม่เป็นการแสวงหาประโยชน์ที่ไม่ควรได้ ไม่มีฐานะทางการเงินและทรัพย์สินเพิ่มขึ้นหรือ
เหตุผลที่ผู้คัดค้านมอบให้ภริยาเป็นผู้จัดทำบัญชี เมื่อภริยาป่วยจึงไม่อาจยื่นบัญชีได้ ตลอดจนเหตุความ
กังวลในอาการเจ็บป่วยของภริยาและภาระการดูแลบุตรของผู้คัดค้าน ล้วนเป็นเหตุผลส่วนตัวที่ไม่อาจ
อ้างเพื่อจะไม่ปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดได้ เพราะหน้าที่ดังกล่าวกำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ในหมวด ๓ เรื่องการ
ตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สิน ส่วนที่ ๒ การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของ
รัฐ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญที่มีวัตถุประสงค์มุ่งหมายที่จะสร้างระบบตรวจสอบการทุจริตของเจ้าหน้าที่
ของรัฐให้มีความรัดกุมและเกิดประสิทธิผลในการตรวจสอบอย่างแท้จริง จึงกำหนดหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ
ซึ่งดำรงตำแหน่งที่มีความสำคัญต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และ
บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ โดยกำหนดเวลาในการยื่นบัญชีเป็นช่วงเวลาต่าง ๆ ไว้ เริ่มแต่เข้ารับตำแหน่ง

ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ร้องได้มีข้อมูลในการตรวจสอบบุคคลในตำแหน่งดังกล่าวตลอดระยะเวลาที่ผู้นั้นดำรงตำแหน่ง
เจ้าหน้าที่ของรัฐและใช้อำนาจบริหารกิจการของรัฐอยู่ว่ามีทรัพย์สินและหนี้สินเปลี่ยนแปลงผิดปกติ
หรือไม่ อันเป็นกฎเกณฑ์พื้นฐานสำคัญที่ผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวทุกคนต้องรู้และตระหนักว่าเป็นหน้าที่
ที่พึงต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด จึงไม่ชอบที่ผู้คัดค้านจะยกเหตุผลส่วนตัวข้างต้นมาเป็นข้ออ้างว่ามีได้จิตใจ
ฝ่าฝืนบทกฎหมายดังกล่าวได้ ทั้งได้ความอีกว่าสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติเคยมีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้คัดค้านชี้แจงการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวถึง
๙ ครั้ง โดยส่งไปยังภูมิลำเนาและมีผู้รับแทนไว้โดยชอบแล้ว แต่ผู้คัดค้านกลับเพิกเฉย องค์คณะผู้พิพากษา
จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า ผู้คัดค้านจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ
ต่อผู้ร้องในตำแหน่งกรรมการบริษัทอยู่กรุงเทพ จำกัด กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่ง
มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และการกระทำของผู้คัดค้านยังเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๑๙ ด้วย

อนึ่ง ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้คัดค้านได้ลาออกจากการเป็นกรรมการบริษัทอยู่กรุงเทพ จำกัด
ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ผู้คัดค้านจึงพ้นจากตำแหน่งที่ผู้ร้องเสนอเรื่องให้
วินิจฉัยมาแล้วก่อนศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย การให้พ้นจาก
ตำแหน่งดังกล่าวจึงไม่จำเป็นต้องมีคำวินิจฉัยในข้อนี้อีก ดังนั้น วันที่พ้นจากตำแหน่งจึงต้องถือวันพ้น
ตำแหน่งตามความเป็นจริง คือวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ เมื่อถือว่าผู้คัดค้านพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่
๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ การห้ามผู้คัดค้านมิให้ดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเวลาห้าปี จึงต้องนับแต่วันที่
๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ
ทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๔๑ (เดิม) ซึ่งเป็นกฎหมายที่เป็นคุณแก่ผู้คัดค้าน เพราะคำว่า เจ้าหน้าที่
ของรัฐตามบทกฎหมายดังกล่าว ที่ห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งเป็นเวลาห้าปี หมายถึง เจ้าหน้าที่ของรัฐที่

เป็นตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนดให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เมื่อปัจจุบันผู้คัดค้าน ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการการทำเรือแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นตำแหน่งที่กฎหมายไม่ได้กำหนดให้ ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน องค์คณะผู้พิพากษาจึงมีมติเสียงข้างมากกว่าผู้คัดค้าน ไม่ต้องพ้นจากตำแหน่งรองผู้อำนวยการการทำเรือแห่งประเทศไทยในปัจจุบัน

พิพากษาว่า เรือเอกอิทธิชัย สุพรรณกุล ผู้คัดค้าน จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๒๖๓ วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔๑ (เดิม) ห้ามผู้คัดค้านดำรงตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ของรัฐเฉพาะตำแหน่งตามมาตรา ๓๙, ๔๐ เป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ กับมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ลงโทษจำคุก ๒ เดือน และปรับ ๔,๐๐๐ บาท ไม่ปรากฏว่าผู้คัดค้านได้รับ โทษจำคุกมาก่อน โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ หากผู้คัดค้านไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐.

นายสุทัศน์ ศิริมหาพกษ์

นายพนวระสา บัวทอง

นางสาวเพลินจิต ตั้งพลสกุล

นายวีระวัฒน์ ปวารณา

นายมนูพงศ์ รุจิกันทะ

นายวีระพล ตั้งสุวรรณ

นายสมควร วิเชียรวรรณ

นายนิยต สุภัทรพาหิรผล

นายอภิรัตน์ ลัดพลี

